

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

Continet Tractatus De Conscientia, De Peccatis, De Legibus, De Fide, Spe,
Et Charitate

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

6 Quæ causæ ab obligatione correctionis excusent?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76540](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76540)

prodest tamen, ut stimulis ageretur, & præcipue ne querelas formet negatæ sibi absolutionis, quare non tam ex præcepto correctionis, quam ex obligatione confessarij succurrendus est penitens.

2. Aduertendum tamen est non requiri necessariò fructum ex correctione statim sperari: sufficit, si decursu temporis speretur, ita Suar. *de charit. disp. 8. sect. 3. num. 4.* & relato Syluest. Adrian. Nauar. & D. Thom. docet Ioann. Sanch. *disp. 6. select. num. 9. §. aduertendum.* Thom. Sanch. *lib. 3. de matrim. disp. 13. num. 3.* alios plures referens. Quare si persona talis est, qua cum possis in correctione progredi, & sperares per tertiam correctionem fore emendandum, debes primam & secundam apponere, quia iam erant illa correctiones necessariæ. At hoc nimis metaphysicum est. Quis enim sibi persuadere potest illam tertiam correctionem non habituram effectum, nisi præcedentibus duabus primis, aut vade probabiliter cognosci potest non repulsurum peccatorem illam tertiam correctionem, sicut & duas primas? Si igitur ex alio capite præsumitur peccatorem tempore illius terciae correctionis fore dispositum, & correctioni obtemperaturum, omittatur correctio vsque ad illud tempus, siquidem antecedentes correctiones nullius sunt effectus: & ita sentit Egidius de Coninch, *disputatione vigesima octaua, de correctione dub. 6. numer. 104.*

3. Difficultas autem est, quæ spes requiratur, an debeat esse certa, vel sufficiat probabilis, aut dubia? Et certam debere esse tradit Caietan. *in sum. verbo correctio.* Recepta tamen omnium sententia est non requiri omnino certam, alias nunquam correctio apponeretur, cum hæc certitudo esse non possit, siquidem est de re ab alterius voluntate dependenti. Quare sufficit probabile esse correctionem profuturam, & non obfuturam, vt obligeris corrigere: ita tradit D. Thom. 2. 2. *quest. 33. art. 2. ad 4. Bannes hic art. 1. dub. ult. Torres, disp. 86. dub. 3. §. sed difficultas est.* Valen. *disp. 3. q. 10. p. 2. pag. 665. §. altero modo.* Adrian. Sotus, & alij, quos refert, & sequitur Suar. *disp. 8. sect. 3. num. 3.* & probatur ex D. August. 1. *de ciuit. Dei. cap. 9.* vbi damnat eos, qui metuunt leuiter proximum corrigere, cum fortasse possent corrigendo corrigere: & paulo inferius monet abstinendum non esse à correctione, quia inquit, *Semper incertum est, an voluntatem sit peccator in melius mutaturus.* Confirmarique potest exemplo Medici, qui ægro tenetur corporalem medicinam præbere, quam credit profuturam, & cognoscit non obfuturam. Ergo etiam Medicus spiritalis tenetur medicinam probabiliter salutiferam peccatori offerre, cum sciat nullum ex illa damnosum esse accepturum.

Quod si probabiliter tibi persuades nihil effecturum per correctionem, non teneris illam apponere: ita expresse docet Valen. 2. 2. *quest. 10. disp. 3. p. 2. §. tercia circumstantia.* pag. 657. cum Richard. 4. *disp. 19. art. 2. q. 1. & Dur. ibidem. qu. 3. art. 3.* & alij communiter, quia tunc cessat finis intrinsecus correctionis, saltem in prudenti estimatione, neque enim ad actionem inuicem obligatio esse potest.

4. Item quando dubius es, an correctio nocitura, vel profutura sit, ferè omnes conueniunt omittendam esse? & in hoc sensu dixit Caietan. debere esse certam spem fructus, id est, sine dubitatione nocumenti: ita alij relatis docent Suar. *de charit. disp. 8. sect. 3. num. 3.* Bonac. *suprà num. 6.* Lorca 2. 2. *q. 33. art. 6. disp. 44. n. 9.* Valen. *ibid. disp. 3. q. 10. p. 2. pag. 664. §. sed si attentè legatur.* Bannes 2. 2. *q. 33. art. 2. ad finem.* Villalob. tanquam probabile, 2. 2. *sum. tract. 4. difficult. 3. n. 4.* Coninch. *disp. 28. dub. 6. numer. 92.* Ratio quia in dubio nocumenti, vel fructus non est, vnde correctio nis obligatio oritur, quæ ad fructum, vt ad finem tendit, quæ doctrina, vt bene aduertit Valen. *suprà*, vera est; etiam si minus dubites de correctionis emolumento: sufficit enim si de nocumento dubites, vt obligatio cesset. Nocumentum voco non aliquam tristitiam, metorem, vel iram cum aliqua leui culpa, quia hæc non reputantur vt nocumenta; comparatione fructus ex correctione sperati, vt bene aduertit Suares *disputatione octaua, de charitate, sectione tercia, numero 5.* Sed nocumentum, quod debet timeri, est graue damnum in correcto, scilicet nouum peccatum graue, vel noua obstinatio in peccato, de quo fit correctio.

5. Aduertit tamen Valen. *suprà p. 2. pag. 665. §. altero modo.* cum Adrian. & Caietano, Dubius de profectu correctionis, certus tamen non obfuturam tenetur corrigere, sicut Medicus tenetur medicinam ægroto adhibere, de qua certus est non obfuturam, sperat tamen sub dubio profuturam.

6. Sed quid dicendum in casu, quo peccator sit in extremis, & æquè dubitas de fructu correctionis, ac de illius nocumento?

Pro certo tenendum est adhibendam esse correctionem ita Lorca. Suar. Bonac. Bannes, Valen. Villalobos, Coninch. *suprà* quia nocumentum non adhibita correctione est certum, grauissimum, & irreparabile, vapore damnatio æterna. Nocumentum verò ex correctione timendum non est ita graue, quod abundè non compensetur spe, est dubia illud nocumentum æternum reparandum. Ergo teneris corrigere, vt repates non solum præsens peccatum, sed æternam damnationem: sicut Medicus ægroto, etiam de salute desperato potest, & debet dubiam medicinam applicare, quia nocumentum quod per illam medicinam applicationem timetur ad-

dendum, nullius est considerationis, & fructus esse potest maximus. Item ex duobus malis minus est eligendum. Sed minus malum est, quod ipse aliquod peccatum committat, quam quod in æternum damnetur. Ergo primò curandum est æternam damnationem vitare.

PUNCTVM VI.

Quæ causæ ab obligatione correctionis excusent.

1. *Extra casum extremae necessitatis excusaris à correctione ob graue detrimentum honoris, vite & fortuna.*
2. *Plurimi à mortali excusantur non adhibentes correctionem.*
3. *At in casu extremae necessitatis plures consent cum periculo vite obligare correctionem.*
4. *Expenduntur aliqui casus, in quibus obligatio corrigendi cum periculo vite asseritur ab aliquibus Doctõribus.*
5. *Si proximus ab alio, vel à se corrigendus est, non obligaris corrigere.*
6. *Si speras proximum alio tempore fructuosus esse corrigendum, excusaris à correctione statim faciendâ.*
7. *Quod est verum, tamen si proximus intermedio tempore peccatum aliquod committat.*

1. **E**XTRA casum extremum, qualis est, si proximus mortuus est in peccato mortali, non existente correctione, ferè omnes Doctores conueniunt excusatum te esse à correctione ob graue damnum vite, honoris, vel fortunæ, quia præcepta non ita grauius obligant, lex enim Christi suavis est: ita relato Atag. Valen. Reginaldo, Bannes, Maldero, Nauarro, docuit Bonac. *de charit. disp. 3. q. 4. p. 7. num. 11.* Nauar. *de restit. lib. 2. cap. 4. dub. 12. n. 107. 2. edit.* Coninch. *disp. 28. dub. 6. num. 124.*

2. Ex supradicto principio plurimi non corrigentes proximum excusantur saltem à mortali; pudor illos, & verecundia occupat ne corrigant: vincere autem pudorem, & verecundiam non facile possunt, qua ratione in materia detractionis excusamus à peccato mortali audientes detractorem, & præ verecundia illum non corrigentes: & hac de causa dixit Eman. Saa *verbo correctio. n. 2.* omittere correctionem frequenter veniale peccatum est. Et in propriis terminis ob pudorem, & verecundiam excusari à correctione docet Valen. *disp. 3. q. 10. p. 2. pag. 662. §. quando certum est.* cum D. Thom. *art. 2. ad 3.* & Caietan. *ibid. & in sum. verbo correctio fraterna.* Suar. *disp. 7. de correct. sect. 3. num. 5.* Ioann. Sanch. *disp. 6. select. n. 9.* Debet tamen pudor, & verecundia alienius momenti esse, quem facile cordatus vincere non potest. Neque enim ob leuem pudorem & verecundiam omittenda est correctio, alias nunquam fieret. Si enim, vt benedicit Egid. de Coninch. 2. *disp. 28. de correct. dub. 6. n. 126.* in communibus necessitatibus tenetur priuatus corrigere peccatorem, est credat se idè deridendum, aut aliquas iniurias audierum, aut aliquod odium non ita sibi nocium excitaturum, modò speret ex correctione fratris lucrum: à fortiori obligatus erit, tamen si aliquem pudorem patiatur.

3. Verum si proximus sit in extremis, & mortaliter existimetur certum correctione posita in gratia decessurum, secus verò in peccato mortuum, plures Doctores existimant te obligatum esse corrigere etiam cum periculo vite propriæ: ita Bonac. *locò allegato. n. 11.* Bannes 2. 2. *q. 33. art. 3. dub. 4. Sotus. memb. 2. q. 2. concl. 6.* Nauar. *sum. c. 24. n. 12.* Valen. *disp. 3. q. 10. p. 2. pag. 665. §. tercia sententia.* Torres 2. 2. *q. 33. d. 87. dub. 2.* Egid. de Coninch. *d. 28. dub. 6. n. 124. & 126.* & dixerat *disp. 25. n. 86.* colligitur ex Suar. *disp. 9. de charit. sect. 2. n. 3. fine.* Probat, quia salus æterna proximi temporali vite præferenda est, iuxta illud 1. Ioann. 3. *§. nos debemus pro fratribus animas ponere.* Exemplum est de puero in extremis constituto, quem baptizare teneris cum periculo propriæ vite, ne in peccato originali decedat, & adulo in extremis existenti, cuique difficilis sit contritio, teneris sacramentum ministrare.

4. At hæc exempla non leuem patiuntur difficultatem. Admitto gratis te teneri baptizare paruulum iam animam agnitem, quia non habet aliud medium, quo à peccato liberetur, & vitam consequatur. Contrarium enim defendit Sotus *de secret. memb. 2. q. 2. post 6. conclus.* Saa *verbo charitas. num. 4.* Arenal de *correct. fraterna, fol. 174.* Ioan. Sanch. *disp. 10. select. numero. 10. circa medium.* Ac adulo, cui est difficilis sic contritio, est tamen possibilis, non videris cum periculo vite obligatus illi sacramenta ministrare, multo minus correctionem, quia solum grauius, & non extremè indiget hoc medio correctionis, eaque de causa, Eman. Saa *verbo correctio. n. 1. in edit. Romana, dixit cum Victoria.* priuatum non teneri cum periculo vite corrigere. Valen. *disp. 3. q. 10. p. 2. pag. 653. §. Et quidem,* affirmat ex malitia peccatorem nunquam laborare necessitate extrema. Idem dixit Villalob. 2. 2. *sum. tra. 4. difficult. 3. n. 6. circa finem.* casum hunc de necessitate extrema ratio, vel nunquam contingere; ipse enim solum agnoscat, quando proximum laborare ignorantia vincibilis alicuius necessitatis

neceffarij ad salutem, & te de illius notitia rogaret. Lorca item...

5. Rursus est difficultas; an obligeris corrigere proximum...

6. Deinde exularis a correptione statim facienda, si sperant...

7. Que doctrina etiam habet verum, casti quo illo intermedio...

PUNCTUM VII.

Quæ personæ teneantur corrigere, & quæ sint corrigendæ.

- 1 Omnes obligati sunt proximum corrigere.
2 Peccator publicus regulariter a correptione deobligatur...

1. Errum est omnes obligatos esse, cum sit præceptum naturale...

2. Solum de peccatore est dubium; obligatusne sit corrigere...

3. Ex quo à fortiori constat peccatorem occultum obligari...

tum cur corrigere, quia potest ex tali correptione fructus sperari...

4. Sed quid si ob peccatum proprium inepius sis correptioni...

Ab hac doctrina excipiunt supradicti Doctores, Suarez, Sorus, Lorca...

5. Dixi, extra casum extremum: nam si proximus constitutus in extremis...

6. Fateor hanc doctrinam mihi difficilem esse. Nam (vt ipse Suarez concedit)...

7. De concionatore, & de iudice delicta corrigentibus, plures Doctores...

Contrarium omnino est dicendum, quia supradictæ actiones nec sunt annexæ...

8. Tandem advertendum est, etsi omnes obligentur corrigere peccatores...

pp domino